

Gemeente Amsterdam
Grond Amsterdam
Afdeling Grond en Ontwikkeling, project Hamerkwartier
Postbus 1104
1000 BC Amsterdam

Amsterdam, 25 augustus 2020

VvE Vogeldorp
t.a.v. Beheerder
Skymark VvE Beheer
Postbus 662
2130 AR Hoofddorp

Betreft: inspraak Vereniging van Eigenaren Vogeldorp op aanpassing rotonde Johan van Hasseltweg/Meeuwenlaan¹

Inleiding

1. Vogeldorp is een tuindorp van 270 woningen dat naast de rotonde ligt.
2. Vogeldorp onderschrijft de noodzaak om de rotonde aan te passen. De verkeerssituatie is onveilig en de doorstroming slecht, vooral in de ochtend- en avondspits. Het kost dan steeds meer moeite om de wijk in of uit te komen. Het reguleren van de verkeersstromen met stoplichten lijkt daarvoor het juiste middel. De Meeuwenlaan en Johan van Hasseltweg fungeren nu al steeds meer als stadsstraat. Die functie zal alleen maar groter worden als de plannen van het Hamerkwartier en de Commissie d'Hooghe (deels) uitgevoerd worden. Verkeer in centrale stadsstraten in Amsterdam wordt nu eenmaal met stoplichten gereguleerd. Het is naïef en onveilig te denken dat de verschillende verkeersmodaliteiten het zelf wel regelen. Dan blijft het chaos. Denk aan de Overtoom, Weesperstraat, Pieter Calandlaan, Plesmanlaan, Koninginneweg, Stadionweg, Middenweg, Oosterparkstraten, et cetera. Allemaal gewaardeerde stadsstraten waar het verkeer door verkeerslichten gereguleerd wordt en in veilige banen geleid.
3. De Vereniging van Eigenaren (VvE Vogeldorp) hanteert het standpunt dat bewoners zelf hun eigen mening en standpunten ten aanzien van de (on)wenselijkheid van de aanpassingen van de rotonde kunnen inspreken en/of het ontwerp van het kruispunt. VvE Vogeldorp spreekt in ten aanzien van de meer objectieve consequenties. Centraal daarin staat de constructieve veiligheid van Vogeldorp en de impact van tijdelijke bouwwerkzaamheden op de leefbaarheid van monumentaal Vogeldorp.
4. De Vereniging van Eigenaren bestaat uit woningbouwvereniging De Key (51% aandeel) en de particuliere eigenaren van koopwoningen (49% aandeel).
5. Vogeldorp is het oudste tuindorp in Amsterdam-Noord, gelegen in de Vogelbuurt, ten zuiden van het Vliegenbos en het Volkstuinpark Buitenzorg en ten noorden van de Johan van Hasseltweg. Aan de westelijke zijde grenst Vogeldorp direct aan de rotonde. Vogeldorp is in

¹ <https://www.amsterdam.nl/projecten/hamerkwartier/nieuws-hamerkwartier/inspraak-aanpassing-rotonde-johan/>

1918 gebouwd door de Gemeentelijke woningdienst met Berend Boeyinga van de Amsterdamse School als projectarchitect en bestond oorspronkelijk uit 313 woningen. Aan het ontwerp ligt de tuinstadgedachte van Ebenezer Howard ten grondslag. Vanwege de architectonische waarde en de plaats die het inneemt in de geschiedenis van de sociale woningbouw en de emancipatie van de arbeidersklasse, is Vogeldorp bestempeld als onderdeel van *een monument van nationaal belang dat op het hoogste niveau bescherming verdient*. Sinds 2000 is Vogeldorp een gemeentelijk monument en vanaf 2014 maakt het onderdeel uit van het rijksbeschermd stadsgezicht Amsterdam-Noord².

6. De woningen in Vogeldorp zijn als noodwoningen gebouwd om de woningnood in het begin van de twintigste eeuw aan te pakken. De woningen zijn *niet onderheid*, maar gebouwd op een *ongewapende betonplaat op staal*. Dat maakt de woningen *uiterst kwetsbaar* voor verzakkingen, veranderingen in grondwaterstanden en trillingen van bouwwerkzaamheden en (bouw)verkeer. Dit blijkt uit meerdere objectieve onderzoeken van gerenommeerde onderzoeksinstituten zoals TNO, Deltares en Duyts constructeurs.

Onze eisen

Vanuit de constructieve kwetsbaarheid eisen wij dat de gemeente de volgende voorschriften *in haar aanbesteding als harde eisen/randvoorwaarden opneemt* naar uitvoerende partijen:

7. Bouwwerkzaamheden met de meest trillingvrije technieken worden uitgevoerd.
8. Er geen zwaar bouwverkeer door Vogeldorp rijdt. Dit veroorzaakt aanzienlijke trillingen en schade aan de woningen en werkplaatsen van Vogeldorp.
9. De aannemer trillingen van al haar activiteiten aan Vogeldorp gedurende de hele uitvoeringsperiode monitort middels het plaatsen van trillingsmeters aan de woningen/bouwwerken van Vogeldorp die het dichtst bij de rotonde gelegen zijn (hoek Vogelkade/Zamenhofstraat). De trillingsmeters dienen ingesteld te worden op de grenswaarden voor kwetsbare monumenten.
10. Het plantsoen tussen de rotonde en Vogeldorp niet opnieuw als bouwterrein wordt gebruikt. Momenteel is het bouwterrein door Van Gelder in gebruik voor werkzaamheden in het Blauwe Zand, zonder dat alle vereiste vergunningen zijn verstrekt. Dit perceel heeft de bestemming "Groen". Vogeldorp is meegedeeld dat 1) de werkzaamheden tijdelijk van aard zijn en 2) het plantsoen na de werkzaamheden in originele staat wordt hersteld. Als het daarna weer als bouwterrein wordt gebruikt wordt de bestemming opnieuw aangetast en krijgt dit onderhand een permanent karakter. Ook wordt Vogeldorp dan opnieuw bedreigd door schadelijke trillingen. Zowel de trillingen als de aantasting van de groene bestemming tasten de leefbaarheid van Vogeldorp aan. Bewoners kijken uit op een bouwplaats in plaats van een mooi groen plantsoen en kunnen het plantsoen niet meer gebruiken.
11. Er geen bronbemalingen toegepast worden voor de werkzaamheden aan de rotonde. Verlaging van de grondwaterstand zal leiden tot verzakkingen van de funderingsplaat en scheurvorming in de gevels van de monumenten. Indien er wel bronbemaling wordt toegepast dient de aannemer technieken toe te passen waardoor het waterpeil ter plaatsen van Vogeldorp (hoek Vogelkade/Zamenhofstraat) niet wordt beïnvloed.

² Zie voor uitgebreide informatie over Vogeldorp: (1) <https://nl.wikipedia.org/wiki/Vogeldorp>, (2) de uitgave van het Museum Amsterdam Noord: Disteldorp en Vogeldorp; eenige tweeling van tuindorpen, (2018) en (3) <https://www.amsterdam.nl/kunst-cultuur/monumenten/erfgoed-week/vogeldorp-disteldorp/>

12. Gemeente/aannemer dienen een nulmeting aan de woningen van Vogeldorp uit te voeren, teneinde mogelijke schade van bouwwerkzaamheden aan de opstallen in Vogeldorp vast te kunnen stellen.
13. Er een verbod komt voor bouwverkeer langs en door Vogeldorp, aangezien dit zal leiden tot scheurvorming in de kwetsbare constructies. Dit geldt specifiek voor de Zamenhofstraat, Vogelkade en Zesde Vogelstraat als verbindingswegen naar de Johan van Hasseltweg.
14. Werkzaamheden aan de rotonde niet mogen leiden tot omleiding van regulier verkeer door Vogeldorp of sluijverkeer door Vogeldorp. De Zamenhofstraat dient afgesloten te blijven voor doorgaand verkeer (middels de paaltjes op de hoek Zamenhofstraat/Zesde Vogelstraat). Indien er wel sluijverkeer optreedt, dient de gemeente passende maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door de doorgang van de Zesde Vogelstraat met de Johan van Hasseltweg tijdelijk af te sluiten voor autoverkeer, bijvoorbeeld door paaltjes die fietsverkeer toelaten maar autoverkeer tegenhouden.

Verder willen wij het volgende opmerken.

15. Voor de werkzaamheden aan de rotonde zullen waarschijnlijk enkele bomen gekapt moeten worden. Vogeldorp is voor een groene leefomgeving en herplant van gekapte bomen in dezelfde buurt. Dit kan bijvoorbeeld op het plantsoen dat nu als bouwterrein in gebruik is door Van Gelder, of op het versteende gebied tussen de Meeuwenlaan en het Museum Amsterdam Noord (het kale plein voor de gymzaal van het Bredero College). Hier zou – net als in het Hamerkwartier – een ‘pocketparc’ of zelfs een ‘tiny forest’ gemaakt kunnen worden, die als verbindende ecologische scheg tussen de Meeuwenlaan, Tuinpark Buitenzorg, het Vliegenbos en Vogeldorp fungeert.
16. De inspraak heeft betrekking op de rotonde, maar dit is slechts één van de verkeersknelpunten. Ook de oversteek vanuit de Zesde Vogelstraat over de Johan van Hasseltweg naar het Hamerkwartier is onveilig. Hier zou minimaal een zebepad geplaatst moeten worden. Tevens is de oversteek over de Meeuwenlaan ter hoogte van het Motorplein / Dirk van den Broek onveilig. Hier is wel een zebepad, maar moeten hier geen verkeerslichten komen? Zeker met het toenemende verkeer? Verder vinden wij het een ‘no-brainer’ om van de Meeuwenlaan en Johan van Hasseltweg een 30 km/uur zone en fietsstraat te maken. Advies is dus om ook verder dan de rotonde te kijken.

Namens de eigenaren van Vogeldorp.

Bestuur Vereniging van Eigenaren Vogeldorp,

Drs. ing. Gerben Hieminga
Voorzitter bestuur